

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת משפטים תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפוסט.

גיטין - נ"ה

1. אלו עדויות של רבי יוחנן בן גודגרא הובאו במשנתנו?

- א. חרשת קטנה שהשיאה אביה שחלו קידושיה מן התורה - יוצאת בגט, כיון שאין צריך 'דעת'.
- ב. קטנה יתומה בת ישראל שנשאת לכהן ונישואיה מדרבנן - אוכלת בתרומה דרבנן, ואם מתה - בעלה יורשה.
- ג. מריש הגזול שבנאו בבירה - יטול הנגזל את דמיו, מפני תקנת השבים, שאם נצרכו לקעקע בירתו, ימנע לעשות תשובה. ובברייתא הובא שכך לבית הלל, אבל לבית שמאי מקעקע הכל.
- ד. חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא גזולה - מכפרת, מפני תיקון המזבח.

2. אמר לעדים ראו גט זה שאני נותן לה, וחזר ואמר לה כנסי שטר חוב זה. מה דינה?

רבא פסק שמגורשת. ומקורו מר' יוחנן ב"ג שלא צריכים דעתה, ונתחדש שתולים שאמר משום כיסופא, ואם היה כוונתו לבטל היה אומר לעדים.

3. מה הטעם שחרשת גדולה הנישאת מעצמה שנישואיה מדרבנן, אינה אוכלת בתרומה [כמו בקטנה]?

גזירה שמא יאכיל כהן חרש את אשתו החרשת. ואין לומר ש'קטן אוכל נבלות הוא' שאין בית דין מצווין להפרישו, כיון שיש לגזור: גזירה שמא יאכיל חרש כהן שאין קנינו גמור את אשתו הפיקחת. ואף בתרומה דרבנן אסורה שמא יאכילה בתרומה דאורייתא.

4. חטאת הגזולה מדין תורה, בין נודעה ובין לא נודעה, מה דינה?

- א. עולה - אינה מכפרת, כיון שיאוש לבדו אינו קונה לגזלן ואינו נחשב קורבנו, והטעם שאמרו שאם לא נודעה מכפרת, כדי שלא יהיו הכהנים עצבין שאכלו חולין שנשחטו בעזרה. וכוונת משנתנו שכיון שעצבין ימנעו מלעבוד והמזבח בטל. ולכן דווקא בחטאת.
- ב. רב יהודה - מכפרת, כיון שיאוש לבד קונה. והטעם שאמרו שנודעה מכפרת, כדי שלא יאמרו שהמזבח אוכל גזילות. ולא מבעיא בעולה שהיא כליל, אלא אפילו בחטאת שהחלב ודם למזבח וכל השאר הכהנים אוכלים, אעפ"כ גזרו.

5. גנב שור או שה והקדישו ואח"כ טבח ומכר - כמה צריך לשלם לנגב?

כפל, ואינו משלם ארבעה וחמשה כיון שבזמן הטביחה היה של הקדש. ובברייתא שנו שאם שחטה בחוץ חייב כרת. וקשה על עולה מדוע יתחייב כרת, הרי אינו כשר להקרבה בפנים. וביאר רב שיזבי 'כרת מדבריהם' דהיינו שהעמידו חכמים את הבהמה ברשותו כדי שיתחייב עליה בכרת. נסתפק רבא - האם העמידוה ברשותו משעת גניבה או משעת הקדישה, והנפקא מינה אם יזכה בגיזותיה וולדותיה שבאו לבינתיים. והכריע שמסתבר שמשעת הקדישה, כדי שלא יהא חוטא נשכר.

6. משנה - סיקריקון הוא עכו"ם רוצח, שיהודי נותן לו קרקע ותמורת נפשו. במשך התקופות השתנה בדין בענין הקונה מהסיקריקון. כיצד?

- א. בזמן מלחמת טיטוס - המקח היה קיים שכיון שנגזרה הריגה על היהודים, הנותן לסיקריקון, נותן בלב שלם, והמקח קיים.
- ב. לאחר שנתבטלה הגזירה - הנותן אינו פוחד מאד, ויש 'דין סיקריקון' שאינו קונה את הקרקע. ולכן: קנה מסיקריקון ואפילו אם חזר וקנה מהבעה"ב - מקחו בטל, שהבעה"ב הסכים רק מיראת הסיקריקון. קנה מבעל הבית וחזר וקנה מסיקריקון - מקחו קיים. [ובדומה - קרקע של איש המשועבדת לאשתו - הלוקח מהאיש ואח"כ מהאשה - בטל, שיכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי' והפוך, קיים].
- ג. ב"ד של אחריהם תיקנו - הקונה מסיקריקון נותן לבעלים רביע, שזה השיעור שהסיקריקון מוזיל, ואם יש בידן של הבעלים הראשונים יכולת לקנות מהסיקריקון, הם קודמים לכל אדם.
- ד. רבי הושיב בית דין ונמנו - אם שהתה בפני סיקריקון 12 חודש - כל הקודם לקנות זכה, אבל נותן לבעלים רביע.

7. אלו שלש גזירות גזרו טיטוס ואנשיו בשעה שנלחמו בירושלים?

הראשונה - כל המוצא ישראל ואינו הורגו, יהרג. השנייה - כל ההורג יהודי, ישלם קנס 4 זוז. האחרונה - כל ההורג יהודי, יהרג. לפיכך בתקופת הגזירה הראשונה והשנייה, הסיקריקון אינו חושש להרוג, והבעה"ב משום אונסו מקנה בלב שלם. אבל מהגזירה האחרונה, הנותן לו חושב שיתבענו מחר, ולכן הסיקריקון אינו קונה.